

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

До ситуації.

З Відня пишуть нам під днем 27-го вересня:

Вчера (ві второк) покінчив кн. Альфред Ліхтенштайн свою тяжку місію, утворити кабінет. Він явив ся рано на аудієнції у цісаря, щоби зложити сю місію назад в руки корони. Місія Ліхтенштайна розбила ся о обструкцію вірноконституційної шляхти і в загалі о недовіря лівіці. О скільки нині звісно, то вірноконституційна шляхта (lux a non lucendo) не хотіла взяти участі в кабінеті, котрого провід лежав в руках фєвдального шляхтича, Ліхтенштайна. Межи грошевою а родовою шляхтою існує за сильний антагонізм, щоби одна побіч другої могла засісти за одним столом. Не зміг Хлюмецький, не зміг і Голуховский зломити опору всяких Штірків, щоби до кабінету фєвдала Ліхтенштайна не увійшов який-то Грабмаєр.

Деякі днівники донесли, будьто кн. Ліхтенштайн наміряв і Чехів покликати до свого кабінету. Вість сю адементовала однакож ческа праса, кажучи виразно, що ніхто з ческих політичних мужів не переговорював в тім ділі з Ліхтенштайном. — Ліхтенштайн упав проте лише через попросивши лівіці, котра уважала єго кабінет другим виданєм кабінету гр. Туна.

Нині виїхав цісар до Берндорфу коло Відня, до фабрики Кропа, де буде на театральнім представленю. Сюди проведе цісаря ще президент старого кабінету, котрого димісії ще не прийнято. Позаяк однакож цісар ще в суботу має виїхати на лови до Стириї, то надіють ся, що остаточне порішенє в справі утвореня чи неутвореня нового кабінету повинно би запастися в четвер або п'ятницю.

Симчасом працює лівіця поза кулісами в двірських і військових сферах дуже живо над утворенєм кабінету лівіці. Та би! Сама лівіця не годна єго піддержати, бо їй не тільки не достає чисельної сили, але і єдности. Лівіця не може дати короні поруки, що переведе угоду з Угорщиною. А в тім лежить successus rei. Лівіця спекулює проте на розбитє правиці і рада би за всяку ціну перетягнути польске «Коло» на свою сторону. Чейже звісно, що Хлюмецький давно казав Полякам: дамо вам все, що хочете, лише киньте Чехів. Пишіть ваші постуляти на сій білій картинці, а ми (лівіця) підпишемо єї. Німці з лівіці памятають ще сю хвилю з 1867 р., коли Байст, зійшовши ся з Адамом Потюкким і Земьялковским за національні концесії приєднав Поляків і звязав їх з Німцями проти Славян. Нині ролю Байста переняв механічно бар. Хлюмецький. Нині розходить ся також лівіця не о що друге, як о приєднанє Поляків, а зівольване Чехів та полудневих Славян. Віда лише в тім, що Поляки і лівіця не змогли би також перевести угоди з Угорщиною через парламент. Поляки піддержали би сю угоду, але лівіця не могла би голосувати за нею, позаяк она через два повні роки в парламенті і на вічах осудила сю угоду погубною для австрійських інтересів. І таки евентуальна більшість не відповіла би проте задачи, яку мусить довершити теперішній парламент. Лівіця мусіла би проте змінити теперішню угоду з Угорщиною бодай для людского ока, щоби покрити себе перед виборцями і прилюдною опінією. Тому мабуть вештав ся бар. Хлюмецький в останніх часах так дуже пильно по передпокоях Селя у Відні і в Ратоті, але — здає ся — без всякого успіху.

Угода з Угорщиною є проте сим гачком на котрим поки-що повисне закулісова акция Хлюмецького, змагаюча до приєднаня Поляків.

Щож буде? Чи прийде урядничий кабінет? Се питанє стануло на дневнім порядку, але і на него відповісти — тяжке діло. Тяжке діло тому, що з одного боку правиця не має довіря до урядничого кабінету і уважає єго

за переходовий міст до геґемонії Німців в Австрії, а з другого боку урядничий кабінет готов розбити і саму лівіцю. Як би лише до урядничого кабінету увійшли урядники-ліберали то завтра вже антисеміти і соціальні демократи відскочать від німецької Gemeinbuergschaft. Антисемітські днівники заповіли з гори, що они не на те вели завзяту дволітню обструкцію, щоби відтак лібералам помогти до панованя. А з розпаденєм лівіці застрягла би опять в болоті не лише угода з Угорщиною, але і програми лівіці, сей ідеал австрійських Німців опозиційних.

Тож чи нема виходу з ситуації? Вихід був би, хоч до з'орудованя єго треба передовсім доброї волі. Вихід з сумної і замотаної ситуації лежав би виключно в компромісовім кабінеті, в кабінеті наскрізь об'єктивнім, зложенім з людей австрійських, не-партийних, з людей, що дали би поруку, що їх програмою є: переведенє рівноправности в сїх австрійських народів на основі існуючої конституції і основних державних законів з увзглядненєм становища, яке належить ся німецькому языкови в Австрії. Не буде доброї волі і не прийде до справедливого компромісу межи двома великими таборами в парламенті, то — пропускаємо — дальші експерименти з всякого рода кабінетами можливі, але безцільні.

Кабінет лівіці повалить правиця, кабінет правиці розібе лівіця, а кабінет урядничий хотять розбити оба сторонництва.

Компромісовий кабінет і тим трудний до зложеня, — сего ми не закриваємо — що нема для него в теперішнім парламенті готового підкладу. З парламенту самого повинна би вийти акция до компромісу, а відтак аж міг би утворитись компромісовий кабінет і виконати свою велику, тяжку, але для Австрії необхідну, конечну і спасенну задачу.

До компромісу змагали запросини д-ра Фукса. Они розбили ся вправді, бо яка благородна мисль не розбивалась в нашій Австрії? Але сю мисль десять разів треба буде ще підняти, а по десяти невдачах ще одинадцятий.

10

ГЕРГАРТ ГАУПТМАН.

„ГАНУСЯ“.

(Далі.)

ДРУГА ЧАСТИНА.

(Сцена та сама, що перед появою ангелів: монахиня сидить коло ліжка, на яким лежить Гануся. Вона світить свічку а Гануся розплющує очі. Привид триває бачить ся іще далі. На її лиці граєть ся іще блеск надземського щастя. Як лише пізнала сестру починає говорити з радічним одушевленєм.

ГАНУСЯ.

Сестро! Ангели! Сестро Марто, ангели!... Знаєш, хто тут був?

СЕСТРА МАРТА.

Гм. Ти знова проснула ся.

ГАНУСЯ.

Ну, вгадай-же хто? Ну? (Одушевляєть ся). Ангели! Ангели! Повір міні що ангели! Ангели з неба, сестро Марто! Знаєш, правду кажу: ангели з довгими крилами.

СЕСТРА МАРТА.

Ну, коли тобі снили ся такі гарні річи...

ГАНУСЯ.

Ах, ах! Також говориш! То се мав би бути сон? Але щож се є? Подиви ся лише. (Показує їй руку зложеною так, як би тримала в ній цвіт).

СЕСТРА МАРТА.

Що-ж ти там маєш такого?

ГАНУСЯ.

Ну, о диви ся.

СЕСТРА МАРТА.

Гм.

ГАНУСЯ.

Тут, диви ся лише!

СЕСТРА МАРТА.

Ага!

ГАНУСЯ.

Понюхай-но.

СЕСТРА МАРТА,

(вїби-то нюхає цвіт).

Гм; гарно пахне.

ГАНУСЯ.

Але-ж не наближай ся так дуже. Поломиш міні його ще.

СЕСТРА МАРТА.

Аде-ж би я хотіла. Але що-ж се властиво?

ГАНУСЯ.

Ну, ключі до неба, не знаєш?

СЕСТРА МАРТА.

Ах, так!

ГАНУСЯ.

Але ти також!... давай-же сюда свічку. Хутко, хутко!

СЕСТРА МАРТА,

(світить свічкою).

Ах, так, тепер бачу.

ГАНУСЯ.

Правда?

СЕСТРА МАРТА.

Але ти говориш таки за багато. Треба бути цілком тихо, бо інакше пан доктор буде гнівати ся. Він прислав ліки. Треба їх заживати сумлінно.

ГАНУСЯ.

Ах, сестро! Ви так клопочете ся мною. Але ви нічого не знаєте, що тут стало ся. Ну? Ну? То скажіть як знаєте. Хто-ж дав міні се? Ну? Золоті ключики? Хто-ж такий? Ну? Від чого сєї золоті ключики? Ну?

СЕСТРА МАРТА.

Розкажеш міні все завтра рано. Як добре собі відпочнеш, будеш кріпка, здорова...

Для компромісу треба часу, а нині час до-рогий і діла наглять. Треба вибрати делегації, щоби не здержати державної машини, треба пере-вести угорську угоду, щоби не зруйновати Ав-стрії економічно.

Мимо сего мусить нині вже взяти керму управи в свої руки компромісовий кабінет, кабінет, що з гори заповість:

»Я стою з волі цїсаря понад всякими пар-тиями. Я знесу провізорично язові розпоряд-ження бар. Гавча, але рівночасно вношу на стіл парламенту язовий закон для всіх австрій-ських народів, закон справедливий, впливаючий з основ австрійської конституції, котрим відпо-відно до потреб країв і народів хочу поладнати язові відносини у всіх коронних краях без нічної кривди. Я хочу німецькій мові в Австрії забезпечити її перворядне, з конечности впли-ваюче становище і право. Я жадаю від парла-менту ухвали такого закону в головних нарисах, а поодиноким соймам предложу також язові законо-проекти, котрими забезпечу правильний національний розвій кожній національній мень-шости. За те домагаю ся від парламенту і соймів позитивної роботи на всіх прочих полях«.

На такі услїва мусять австрійські наро-ди згодитись, наколи думають по ав-стрійски. Антагонїзм національний мусить перемінитись в благородну емуляцію націо-нальну. Австрия потребує з одного боку певної одноцїльности і уніформности, з другого боку — сильних, свідомих себе і власним інтересом з інтересами державними Австрії звязаних на-родів. Се підстава істнованя Австрії.

До компромісового кабінету по-кличе корона мужів з всіх головніших таборів австрійського парламенту, на котрі укаже хтось, хто знає душу поодиноких знаменитших послів, а сему кабінетови дасть корона точно озна-чену програму, від котрої він не сьміє відступити.

Чи раду нашу приймуть політичні менери обох великих таборів парламенту? — се нас мало обходить. Ми сказали своє слово, бо часи стають чим-рав трудніші.

З Відня пишуть нам під днем 27-го ве-ресня.

Година 3-та сполудня.

В горі почались заходи коло зложеня »пе-реходового кабінету«. Так охрещено кабінет на ділі урядничий, котрого шеф мав би бути полі-тичним мужем, і то таким, що припав би до внодобы правици і лївици.

В хвили, коли се пишемо, відбуває ся кон-ференция. Імен учасників не хочемо виявляти. О сеж не розходить ся. А плян на будуче та-кий, що »переходовий« кабінет мав би знесе-нем язових розпоряджень приєднати лївицю, а Чехам дав би поруку, що втрата язових розпоряджень в Чехії і на Мораві буде їм надо-

ложена всякими другими концесиями а оста-точно і язовим законом, що буде подібний до язових розпоряджень.

Сей переходовий кабінет мав би і задачу, підготовити в часі парламентарної сесії ком-промїс між правицею а лївицею.

Чи покладані на такий кабінет надїї осу-щать ся, с. е. чи такий кабінет вдоволиль лїви-цю, а зискає собі довірє всіх клубів правиці? — се питанє лишимо без відповіди. В імени лївиці годї навіть відповісти в теперішних ча-сах яко таких, де апетит обструкції росте з кож-дою хвилию, в міру, як рішаючі сфери і парла-ментарна більшість крок за кроком перед єї чим-раз новими постулятами капітулюють. Ми знаємо лише, що правиця чи єї менери, при-кладаючи руку до утвореня »переходового« ка-бінету і єго програми, повинні мати заєдно на увазі, що до »переходового« кабінету повин-на мати передовсім довірє вся правиця, не ли-ше »коло« польске і клуб чеський.

Доси правиця стоїть солідарно, але она розпалась би в тій самій хвили, скоро би про-грама »переходового« кабінету схотїла бути односторонною, а в тїм случаю обмежила ся на справу чесько-німецьку.

Екзекутивний комітет правиці не зібрав ся доси. Нескликанє єго робить дуже лихе вражі-нє на деякі клуби правиці. В четвер о 11. го-динї перед полуднем має зібрати ся лише парла-ментарна комісія польского »кола«. Деякі заступники клубові поїхали навіть в свояси, другі дожидають сего щастя, побачити лице презеса Яворского.

Праса опозиційна подїлила ся в своїх по-глядах на біжучу акцію. Німецька шляхта, по-ступовці і націонали стоять від неї з далека. Антисеміти радї би увійти в акцію і негодують на факт, що обмани лївиці в сїй хвили похова-лись по закутках, а велють свою справу засту-пати гр. Освальдови Тунови і Хлюмецькому.

Праса чєска кпить собі з лївиці, кличучи до неї: зложіть свій кабінет і орудуйте держа-вою! Та біда в тїм, що лївиця яко меньшість стоїть безпорадна і — сьмішна подекуди. Має програму, а не може єї перевести та домагає ся заєдно, щоби за неї правиця робила, та сама правиця, котру лївиця так ненавидить...

З Відня пишуть нам під днем 28-го ве-ресня.

До нині (четверга полудня) ситуація не проявила ся. В горі працюють, (як вже донїс я вам) над витворенєм »переходового« або у-рядничого кабінету. Кабінет сей з гори засу-джений на смерть. Він має знести язові роз-порядження і — упасти, взявши з собою до гро-бу цїле одіюм. Аж по паденю переходового ка-бінету, котрому би парламент дав і вибір деле-гацій, приступлено би до утвореня такого кабї-нету, який би відповідав відносинам новим, що

могли би зложитись в часі переходового кабї-нету. Позаяк утворєнє урядничого кабінету не буде сполучене з надмірними трудностями, то можна надїятись, що або нині або завтра бу-дуть відкомендеровані секційні шефи до поо-диноких портфелїв. На всякий случай повинно би діло се довершити ся перед суботою, в ко-трім дві цїсар виїздить на лови до Стирії ма-буть на кілька днів. Трудність лежить лише в виборі президента кабінету. Шанси стирийского намістника Клярого нині не великі. Але о імена не ходять. Чи сей або той намістник паде по двох місяцях жертвою — се річ меньшеважка.

Але на одну річ годї притїм забувати, імен-но на наслідки, які може за собою потягнути знесенє язових розпоряджень в Чехії. Ми бо-їмо ся, щоби в Чехії не прийшло до революти. Хоч би і послї чєскї пасивно віднесли ся до знесеня язових розпоряджень, то чєський на-рїд не помирить ся з тим фактом, що єго рівно-управнено, а нині опять обдерто з національно-го свого права на рїдній землі і то — для красних очий обструкційної а навіть іреден-тичної по части лївиці. Як то? Нас вірних ав-стрійських патріотів бють, а іредентичну об-струкцію гладять по головицї?

Над сею евентуальностию повинні би ріша-ючі сфери застановитись.

Н О В И Н К И.

— Надзвичайні загальні збори товариства ім. Івана Котляревского для будови руско-народного театру у Львові відбудуть ся дня 15. н. ст. жов-тня с. р. (в недїлю) о 3. годинї по полудни в са-ли товариства »Руска Бєсїда« (Ринок, дїм »Про-сьвіти«). Предмет наради зборів: 1) зміна трох параграфів нового статута, не затверджених мї-ністерством, 2) внесенє членів.

— **Справа Гільзнєра.** Спільника Гільзнєра в у-бийствї християньскої дївчини, Грузївної, Ерб-мана увязнено в місцевості Шлян. Він мешкає стало в Требічи. Случайно пізнав єго в Шлянї після опису в газетах, сїльський асєсор, Газда і дав знати про се жандармерїї. Найдено єго на нічлігу у гандляря художю. Коли єго спитав жандарм, чи знає, за що єго увязнено, відповів: »Певно з причини убийства в Польній; Гільзнєр певно розказав якїсь дурниці«. Сензаційним фактом єсть, що в підсєві шатки Ербмана най-деню реєстру на посилку, вислану їм з Польної до Карльсбаду, що містила в собі одєжу. Пачку ту велїла власть задержати на почтї в Карльс-бадї. Єсть се факт великої ваги; бо з зізнань свїдків, перєслуханих в часї процесу в Кутній Го-рі вийшло на яву, що Гільзнєр і єго спільники по убийствї Грузївної, на місци злочину перебирали ся. З Кутної Гори доносять дальше, що там увязнено матір Гільзнєра, підозрїлу також о участь в убийствї. При конфронтації з матє-рїю Гільзнєр випер ся знов участі в убийствї. Гільзнєр тепєр значно спокійніший, відколи дізнав ся, що яко свїдок головний, в виду увязнення спільників, не буде повішений в най-близших днях. Жидївска »N. fr. Presse« одуше-вляє ся спокоєм Гільзнєра і подає бюлетин о

ГАНУСЯ.

Або я не здорова. (Сїдає та спускає ноги на землю). Бачиш, що я здорова, сестро?

СЕСТРА МАРТА.

Але-ж Ганусє! Ні, не роби сього. Не мо-жна так робити.

ГАНУСЯ.

(Підводить ся, відтрчує сестрицю, їде кілька кроків):

Лиши-ж мене. Лиши мене. Я мушу йти. (Нараз налякана дивить ся в одно місце). Ах, Йсусє, Спаситєлю!

Видно ангєла в чорній одїжі і з чорними крилами. Є він високий, сильний та гарний. В руці тримає скручений меч, що його рукоять обвинєна чорною крепою. Мовчаливо та пова-гом сїдає коло печі і дивить ся спокійно на Га-нусю, не відриваючи від неї очий. Хату напо-внює біле, чарівне свїтло.

ГАНУСЯ.

Хто ти? (Нема відповіди). Може ангєл? (Не-ма відповіди). Ти прийшов до мене? (Нема від-повіди). Я Ганусє Маттерн, ти прийшов до ме-не? (Знова нема відповіди. Сестра Марта скла-дає руки, встає побожно та покїрно і відхо-дить).

ГАНУСЯ.

Чи Бог відібрав тобі мову? (Нема відповіди).

Ти від Бога? (Нема відповіди). Чи ти мій прия-тель, чи приходиш як ворог? (Нема відповіди).

Чи ти маєш меч в складах твоєї одїжі? (Нема відповіди). Брр, міні зимно. Пронизуючий кости лїд віє від твоїх крил. Зимно бє від тебе. (Не-ма відповіди). Хто-ж ти? (Нема відповіди. На-зар пронизує її дрїж. Озираєть ся з криком, як-би хто був позад неї). Матїнько! Матїнько! (Вхо-дить постать в одїжі монахиці, але краща та молодша чим вона, з довгими, білими крилами. Ганусє біжить до сїбі постатї та ловить її за руку): Матїнько! матїнько! Є тут хто?

МОНАХИНЯ.

Де?

ГАНУСЯ.

Там, там.

МОНАХИНЯ.

Чого ти так тремтиш?

ГАНУСЯ.

Я бою ся.

МОНАХИНЯ.

Не бій ся, я коло тебе!

ГАНУСЯ.

Мої зуби звонять зі страху. Не можу осто-яти са на ногах. Так бою ся його.

МОНАХИНЯ.

Не бій ся, він твій приятель.

ГАНУСЯ.

Хто-ж він такий, мамо?

МОНАХИНЯ.

То його не знаєш?

ГАНУСЯ.

Хто-ж се він.

МОНАХИНЯ.

Ангєл смерти.

ГАНУСЯ.

Ангєл смерти. (Дивить ся хвилину на чор-ного ангєла, німо та з пошаною). Чи-ж се му-сить стати ся конче?

МОНАХИНЯ.

Се вхід, Ганусю!

ГАНУСЯ.

Чи кождий мусить переходити чероз сей вхід?...

МОНАХИНЯ.

Кождий.

ГАНУСЯ.

Ти хочеш забрати мене з собою смерте? Мовчить. Що лише не кажу мамо, він мовчить! (Далї буде.)

его душевним настрою. Ті адмірації для злочинця справді дуже значучі. В Варнсдорфі увязнено на двірці жиди, Вегра. На нім тяжить підозріне, що в лісі коло Гінервассер убив він якусь жінку, допустився проступку неморальності на пиялітній дівчині, та бавився в «майстра» при вчлнюванню ся до домів в цілях крадіжки. Він числить 35 літ. Походить з Кутнагорського повіту. Стверджено, що в марті с. р., отже в часі, коли убито Грузівну, він волочився по лісах в околиці Польної.

— **Гільзнер і рабіни.** Факт, що Гільзнер признав ся до злочину ритуального, напсував багато крові всім жидам, а головню рабінам. Відецький рабін оголосив в N. fr. Presse письмо, в котрім звиває власти, щоби виступали против антисемітських газет, що ширять «неправдиві» вісти про ритуальний морд. Тоді не було ще відомим рабінови, що Гільзнер признав ся до злочину. Другий рабін, Блюх, не знаючи, що Гільзнер видав своїх спільників, оголосив, що дасть тому нагороду пять тисяч злр., хто вкаже на помічників Гільзнера. Обіцяних пять тисяч злр. припадає отже Гільзнерови. Правда, він їх ніколи не одержить, бо Блюха секвестровано недавно за 100 злр., які винен був друкареви. Третій рабін з Кракова, др. Каро зложив в божниці присягу, що жиди не уживали ніколи крові християнської до ритуальних цілій, та що ні в старім законі, ні в тальмуді нема місця, що вимагало би чогось подібного. «Słowo Polskie», орган д-ра Бика оголосило цілу присягу краківського рабіна в посліднім числі, на велике диво, азбукою латинською а не гебрайською. Що старій закон не вимагає християнської крові для цілій ритуальних, се річ певна, що однак жиди допускають ся ритуального морду на підставі своїх традицій, звичаєвих приписів і ненависти до християн, се вказують ріжні судові процеси, які ведево в суді хотьби навіть в сїм віці. А чи рабін др. Каро не знає, що тальмуд позваляє присягти жидови, сли ходить о опукане «Гоя»?...

— **Др. Едвард Рітнер,** бувший міністер для Галичини, умер дня 27. вечером в Відні в 54 році життя. Покійний був довгий час професором канонічного права на університеті львівським. На поли науковим положив він великі заслуги, видаючи розправу про супруже право. Був се один з найспосібніших професорів львівського університету. Чоловік честний і приступний, тому еднав собі всіх для себе. Хорій був від кільканадцяти літ на груди і лише незвичайно правильному житю завдячує він, що так довго не могла недуга перебороти о ганізму.

— **Повитухи тріотельки.** Перед кількома днями привезено до париского шпиталю Шаріт дуже гарну 19-літню панночку Курфільс в обявми сильного затроєня. Хора померла небаром. По кількох годинах дістав старший ординар шпиталю анонімний лист з жадаєм переведення секції на помершій та з поясненем, що до єї смерти причинили ся дві повитухи. Переведена секція показала тричі більшу скількість отруї, як потреба до отроєня одної особи. Арештовано сейчас повитухи і слідство виказало, що панна Курфільс заваготіла і радила ся тих добродійок, що робити. Они хотіли зігнати її плід, операция однак не повела ся. Утрата крові і сил могла викликати смерть. Налакані повитухи дали коваючій сильну дозу аршеніку, аби таким чином сховати кінці, буцім то п. Курфільс отроїла ся сама. Обі повитухи відослано до головної тюрми.

— **Катастрофа при будові каналу.** В Новім Свєчи при ул. Шведській при будові каналу усунула ся земля і засипала трох робітників. Інші робітники видячи нещастє, зачали вилами та лопатами розкопувати нещасні жертви, але місто їм помочи, зашкодили значно, були би може і закололи робітників на смерть, коли би не три офіцери, що переходили тамтуди з військом і приказали компанії війська прийти в поміч. Відкопаних відвезено сейчас до шпиталю. Один з відкопаних поколений желізним дручком через робітників, що хотіли відкопати землю — кінчить життя, а інших нема також надії удержати при житю.

— **В обороні французкої армії.** Капітан Мікель, повідомлючи своїх підвластных жовнів про розказ міністра війни Галліфета в справі Драйфуса, сказав: «міністер війни наказуючи пустити в непамять се, що зайшло, сам видно забув, як тяжкі клевети кидано на армію, та що тих клевет доси нікто не пімстив. Міністер війни не може собі хіба желати, щоби сами жовніри виступали в обороні чести армії». За сї слова, потягнув міністер капітана Мікеля до одвічальности.

— **Шкідливість папіросів.** В лікарскім журналі «Deutsche Medizinische Zeitung» помістив недавно др. Брайтлінг цікаві виводи про шкідливість папіросів. Називає він папіроси найбільшою отруєю для серця, бо они ослаблюють і чинять неправильними єго чинности, викликають брак апетиту і забурєня в травленю, дальше безсонницю, а в кінці суть причиною нежитив піднебія і носа. Хоробливі обяви сего роду виступають значно рідше у тих, що палять цігара. В часі інфлюенци єсть річию небезпечною курити па-

піроси, бо та хороба спадає на серце. Тим людем, що в наслідок курєня папіросів, були хорі на серце, інфлюенца значно більше шкодить і приводить за собою тяжку недугу, або і смерть. Ті люди, що перейшли інфлюенцу, як також ті, що терплять на горло, або в котрих чинність серця є неправильна, повинні вистерігати ся курєня папіросів.

— **Розбійнички.** Конкуренция жінок на поли заробкованя робить раз-у-раз більший поступ. Послідні здобутки в сїм напрямі перевиснають найзагорільші навіть жадаєня феміністок. В Італії, недалеко Беневенто зловлено недавно малу банду розбійників, коли-ж почато переслухувати чотирох малих розбішак, показало ся, що се чудово гарні жінки в віці від 18 до 25 р. життя. Гарні сєсі розбійнички обжаловано о численні переступки між иньшим о одно убийство, а три намірені убийства. Крім сего ранили они багато осіб, а спис їх рабунків і крадіжий є дуже численний. Що в тім краю живуть вже від давна розбійнички, про се свідчать кримінальні хроніки. В початках сего віка зловлено в околицях Медіоляну банду розбійників, зложєну з жінок. Проводирем була також жінка, і она сама і всі єї товаришки мали приправлені бороди і вуса. Власти не могли довго зловити розбійничок, нарешті однак одна з них зрадила свої товаришки, аби дістати нагороду, оголошену за виданє банди в руки справедливости. По страченю пійманих розбійничок зрадничка не тішила ся довго нагородою, бо убила єї своячка првводирки банди. Також і Іспанія може повеличати ся своїми розбійничками, що безпокоїли якийсь час в околицях Мадриту подорожних і грозили їм в разі опору револьверами і кинжалами. Перед двацятьма роками страчено в Толедо голосну свого часу розбійничку, що замордувала в цілі рабунку 15 осіб.

— **Рабунок в вагоні.** Графиню Сумарокову обрабували в часі подорожі дві елегантні товаришки їзди. Графиню приспано штучно і в часі сну забрано їй всі дорожні цінности і готівку в сумі пятьдесят тисяч рублів. Перед обудженем ся графині, елегантні злодійки зникли з вагону.

— **В передні XX. віка** починають Англичани роскошувати ся у гідких спектаклях, які дають боротьби биків. В Сутенд під Лондоном, в місци прогулок Лондонців має відбутися перша боротьба биків в Англії. Викінчують там великий амфітеатр, в яким буде арена до сего шпорту. Перша вистава відбуде ся при кінци сего місяця.

— **Із гігієни виховуваня дїтїй.** Важний предмет із гігієни виховуваня дїтїй порушив на посліднім засіданю гігієнічного товариства у Варшаві др. Нусбавм. В широкім рефераті змалював справу переселєня дитинячого мізку надміром праці. Виказав хибну сторону такої педагогічної системи не лише зі взгляду на здоровле, але також зі взгляду на розвій мізку. Родичі та учителі, що старають ся обтяжити память дитини або молодця найбільшою скількістю знаня, часто-густо зовсім безпотрібного, що жадають від дитини, аби она затирила собі багато дат, термінів, назв і т. и., не подумають над тим, яку роблять шкоду молодому умови.

Кількогодинна праця без довшої перерви серед якої ученик не має спромоги відпочати, обезсилює мозок та притуплює умову праці. Шематична праця, що не відговідає поглядовому методови не може принести відповідної користі для дитини. Знамениті педагогі і лікарі нераз вже звертали увагу на хибні засади вихованя та образованя у нас, наслідком чого теперішнє покоління стаєть ся раз-у-раз меньше спосібним. Не є се нова справа, а все-ж таки дуже важна і на часі. Родичі старають ся приготувати дитину до шкільних наук в як найкоротшій часі, а з нагоди конкурсних іспитів, старають ся приготувати їх як найліпше. Відси то вже в розцвіті літ висилоє ся дитина фізично і умово. Одною з важніших хиб є те, що школи розміщені в середині міста не дають такої скількості свіжого воздуха, як ось англійскі колегія, розміщені далеко поза містом. Зрештою наука без перерви відбирає дитині спромогу покріпити ся теплою стравою в найвідповідніший до сего порі.

Вкінци поставив референт внесєне, аби вибрати комісію, що мала би розслідити, як стоїть справа вихованя в иньших державах і випрацювати відповідний реферат.

— **Дрібні вісти.** В Росії дозволило правительство отворити аптики жінкам, що зложили іспнт зі спеціального образованя в фаху фармацевтичнім. — Недалеко міста Люблина відорвало ся від поїзду таварового 8 вагонів. Они сточили ся на відділ війська, що занятий був при будові желізниці. 13 жовнів погубило на місци, 10 дуже покалічило, а 20 легко.

Телеграми.

Відень, 29. вересня. Похорони бл. п. Рітнера відбудуть ся нині з полудна о пів до 5 год.
Відень, 29. вересня. Рада м. Відня затугну-

ла нову позичку в квоті 2 мільонів зр. на покритє міських потреб в справі будованя газівні.

Гамбург, 29. вересня. Тутешний краєвий суд засудив вчера банкера Тамзєна за численні дефравдації на кару 8 літ тюрми.

Мадрит, 29. вересня. Наступило тут міністеряльне переселєня по причині непорозумін між міністром війни і фінансів.

МАЛИЙ ФЕЙЛСТОН.

ЧОБІТКИ.

Степана Повія.

(Далі).

— А, я! ще в осєни. Але чекайте, ще перед смертю нічого не хотів їсти. І жінка курку зварила, а я вина купив! Але де! Не можу, ні! Що ми його напросили ся. Ні, і, ні! Як му уже і на добре погіршило ся, дав я на Службу Божу за здоровля і ми з жінкою постили. Але де. Умер, таки нічо не помогло.

— А що то була за слабість? — питаю я знов.

— Бог його святий знає. — Умер, тай слабість.

— Слухайте-ж далі до кінця. Бо то, як чоловік виговорить ся, то стає легше.

— Дєсь в тиждєнь по Михайлі він умер. Що то були за жалі та плачі! Бог один на небесаг знає. Жінка плаче, жінка заводить, а я не можу. Ані сльоза мені не витекла. А тільки серце тріскало з болю. От так, як би міні його хто каменем привалив, а в грудях та горлі так пекло, гейби хто горячим желізом пік. Якось в ночи здавало ся мені, що хтось витяг з кузні горяче желізо, та мені в горло. Аби я сам був умирав, то мені не було би так жаль за світом, як за ним. Умер, та умер. Але дивити ся, як він умирав, то таки жаль. Таке малє, ще добре на світ не подивило ся, а уже мусіло з ним розпрацати ся! А я за ним не плакав тільки горював.

— Поховав я його дєсь в суботу, а з ним і сам гайби до половини в гріб заліз.

І він заплакав. А ті чисті сльози відбивали якось дивно від того чорного, обпалєного лица. Дивний був контраст.

По хвилі продовжав він дальше:

— Йду по похороні через місто. Сам свята не бачу, так міні всею у очах потемніло, а тут ще доганяє мене Михась та мовить:

— А возьміть чоботи вашого сина, уже готові.

Як міні то сказав, а я ні словечка. Ані губи не міг отворити, та пішов далі. І за горло гей би мене хто здусив, а я в плач. Дперва тоді я плакав. А чобіт не брав. На що мав їх брати? Кажіть паничу. На що? Та він уже умер! Аби в хаті стояли. Та як би я на них подивив ся, тоби міні серце краяло ся. Бігме що так. Як би вони в хаті були, я не міг би жити. — Кілько лише глигнув би на них — то все плакав би. Та мене і винесли би іще за Грицем. На що-ж мені жаль вносити до хати? Я уже і без того досить горюю, як ніч так день, як день так ніч.

От таку він, паничу, по собі память лишив.

А було міні його в студінь до професора не посилати. Але що, бувало в зимі босій вибіжить, та йому ніщо не шкодило. А тоді уже таке мав щастє.

А тепер це до того Михась уже мене чіпає. Та нині самі ви виділи. Як так далі буде, то бігме довго не потягну. Піду за Грицем. Там ліпше буде.

І знов кілька слєз.

Була зима. Усе було убране в білу кирею а крусталі снігу сияли при заходячому сонці неначє цінні дияманти.

В сєлі було тихо, денєде тільки заскрипів журавель від студії свою стереотипну сумну пісню, що розносила ся по сєлі.

Я вертав домів на різдвяні свята. Попри сани перейшла Іванова жінка.

— Слава Йсусу.

— Слава на віки.

В її голосі відбивав ся якийсь сум та жаль, що походив з гллубина душі, а се навело міні на гадку історію про чобітки.

(Конець буде).

П. Т.
Маємо честь донести Поважаній Публиці, що з днем 16-го вересня с. р. відкрили ми при ул. Ягайлонській ч. 12 у Львові

під фірмою
В. ПРИМУС & С. ІГЛИЦКИЙ

Магазин
материй на меблі, килимів, портиер, фіранок, всіляких декораций комнатних, меблів стилевих, сесесийних і т. д. — як також
ВЛАСНУ РОБІТНЮ ТАПЦЕРСКУ.
Заосмотриши наш магазин в добірні і наймоднійші товари з перворядних жерел, бажаємо уміркованими цінами і ретельною услугою з'єднати собі повне довіре і згляди Поважаної Публиці, о що усильно просячи позостаємо — з високим поважанем
Володислав Примус **Стефан Іглицкий**
бувший довголітний співробітник фірми Филіпа Гаазе і Синів у Львові, власитель магазину меблів як також робітні тапцерової в Кракові.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймає замовлення і посередничить в закупні:
Свѣтло церковне
впрост в фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кил. лосо фабрика.
Вино
в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.
Зі складів висилає: КАВУ по 5 кил. посилок почт. в цїні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко
ВИНО в 5 кил. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —
Ивьші товари по умірених цінах. 78—?

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ
Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА
комедия в 3. актах з сільського жита.
Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА
історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віну.
Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа
шутка в 5. актах з міського побуту.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР
комедия в I. актї опрацьована після німецкого.
Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно
оповіданє з льотерийних пригод.
Ціна книжки 15 кр.
На поchtову пересилку 5 кр.
У Львові набути можна в Ставропігійській книгарні.

Галицкий КРЕДИТОВИЙ БАНК
приймає вкладки на
КНИЖОЧКИ
і опроцентовує їх по
4 1/2% на рік.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1899.
(Приїзд і відїзд поданий після часу, середно-европейского).

Поїзд до Львова		Поїзд зі Львова	
посп. особ.		посп. особ.	
приходить о годині		відходить о годині	
6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно з Зимної-води	6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
6:50		6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
7:10		2:08	6:30 до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави
7:40	з Янова	2:45	8:45 до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче на дв. головний	8:30	9:10 до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)
7:44		9:25	до Янова
8:05		9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз. дв. гол.
8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:53	
1:30	9:00 з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер. з Ярослава і Любачова	10:10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова
1:50	11:15 з Іцкан, Чернівців і Станиславова	12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята
1:01	з Янова	2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята
1:40	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно	9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)
2:20	5:15 з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз. на дв. голов.	3:05	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів
2:35	5:40 з Сокаля, Белзця і Любачова	3:15	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3:20	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.
		3:26	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.
		5:25	до Брухович
			до Ярослава
Ніч		Ніч	
8:45	6:10 з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	6:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави
	6:20 з Іцкан, Сучави	6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.
	з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята	6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні 6.
	7:58 з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно	7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
	8:14 з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	7:10	до Сокаля і Рави рускої
	9:21 з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	7:20	до Тернополя дворець головний
	9:55 з Кракова (Відня, Берліна), Сянока, Пешту з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	7:42	дворець Підзамче
12:30	10:10 з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз. на дв. голов.	7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900
	10:30 з Лавочного (Пешту) Хирова	8:35	> > > 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.
	12:10 зі Сколього, Калуша	9:10	> > > 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.
	3:05 з Підволочиск на дворець Підзамче	2:36	10:40 до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави
	3:30 > > > на дворець головний	10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока
2:16	6:00 з Кракова (Відня), Самбора, Сянока	11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11:32	> > > дв. Підзамче
		4:10	до Кракова (Відня, Берліна)
		5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
Банку
Гіпотечного
2 купує і продає
всіякі
папери цінні
і МОНЕТИ
по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-европейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їади.